

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Syntagmata Theologica Sive Principalis Theologiæ Tractatus

Lourenço, Agostinho

Leodii, 1694

Sectio VI. Qualenam sit objectum, & terminus Prædestinationis ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-80131](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-80131)

assignat, aliam non excludit, præsertim quando de illa aliis in locis fit mentio.

Argues 2. Per illud res formaliter constituitur, quo posito, intelligitur talis res; sed posita sola intentione efficaci dandi gloriam, intelligitur prædestinatio ordinaria ex parte voluntatis; ergo &c. Respondeo distinguendo minorem: intelligitur prædestinatio inadæquata; concedo minorem; adæquata; nego minorem: licet enim in illa intentione contineatur virtute, & in radice tota prædestinatio, adhuc tamen debet contineri formaliter; hoc autem fit, quando media sunt approbata, & determinata per voluntatem formalem, quæ dicitur eorum electio, cum prædestinatio non sit tantum ordinatio ad vitam, sed ad vitam per media congruentia.

Argues 3. Ex Philosopho essentia consistit in eo, quod est prius; sed intentio finis est actus distinctus, & prior electione mediorum, cum objecta sint distincta, & unum prius alio, ut patet; ergo prædestinatio consistit formaliter ex parte voluntatis in sola intentione finis. Respondeo primo negando minorem: nam Deus antecederet ad intentionem finis eodem actu indivisibili sine distinctione, prioritate, & dependentia cognoscit clare finem, & media, sicut causam & effectum cum dependentia effectus à causa, & cum voluntas intendat id, quod proponitur cognitum ab intellectu, etiam uno, & eodem actu indivisibili sine distinctione, prioritate, & dependentia intendit finem, & media propter finem, cum sic illa supponat ab intellectu cognita.

Respondeo secundò negando eandem minorem; licet enim intentio finis, & electio mediorum sic distinguantur, sint priores & posteriores, ac dependeant in humanis; non ita sit in divinis, cum illa arguant imperfectionem; siquidem in humanis intercedit consultatio, & inquisitio, quæ ignorantiam involunt non admittendam in Deo. Deinde prioritas, & dependentia repugnant cum Æternitate, & Aseitate divina; neque enim hæc admittit dependentiam; neque illa prius, & posterius.

Respondeo tertio, dato, quod intentio finis sit distincta, & prior electione mediorum, sine ulla tamen dependentia, negando consequentiam, licet enim prout sic sit prior, non ideo sequitur in illa consistere essentiam adæquatam, sed tantum inadæquatam prædestinationis. Patet, quia prior, & distinctus est actus intellectus ab actu voluntatis in prædestinatione totali; & Visio beata ab amore beatifico; & animal à rationali; & tamen neque prædestinatio totalis consistit formaliter adæquatè in solo actu intellectus, sed in utroque; neque Beatitudo in sola visione, sed etiam in amore; neque essentia hominis in solo animali, sed etiam in rationali; ergo similiter prædestinatio ex parte voluntatis non solum in intentione finis, sed etiam in electione mediorum consistit formaliter adæquatè. Accedit, quod sicut intentio finis est prior in intentione, sic electio est prior in executione.

Argues 4. Pro sola electione mediorum, nempe ad gratiam, sub cuius nomine intelligunt Authores hujus sententia, non solum gratiam sanctificantem, sed etiam omnia media, tam communia, quam particularia ad vitam æternam consequendam, nempe auxilia, vocationes, merita Christi Domini, Sacramenta, prædicationem Evangelii, &c. Prædestinatio est pars providentiæ; sed hæc versatur circa media; ergo prædestinatio consistit in electione mediorum. Respondeo Providentiam, cuius

pars est prædestinatio non versari tantum circa media; nam primò intendit finem assequendum, & postea applicat media, quibus acquiritur.

Argues 5. Prædestinatio est ordinatio executiva; sed executio fit circa media; ergo in electione mediorum consistit prædestinatio. Respondeo Prædestinationem, licet sit executiva in actu secundo, & prout sic immediatè terminetur ad media, non ita esse, neque terminari in actu primo; sic enim prius intendit finem, nempe gloriam, & postea illam assequitur per media in executione adhibita. Undè ex hoc solum colligitur, prædestinationem in intentione prius intendere finem, in executione tamen prius adhibere media.

SECTIO VI.

Qualenam sit objectum, & terminus Prædestinationis?

ADVERTES primò Prædestinationem, cum sit actus intellectus, & Voluntatis Divinae, ut diximus, habere suum objectum, sive materiam *circa quam*, hanc enim habent omnes hujusmodi actus, sicque qualenam sit horum actuum objectum, sive materia *circa quam*, hic inquirendum. Secundò, hujusmodi materiam *circa quam* prædestinationis esse duplicem: aut id, quod prædestinatur, & prout sic dicitur objectum; aut id, ad quod prædestinatur, & prout sic dicitur terminus; quamvis & hic, & illud, si sumantur diverso modo, possint dici & objectum, & terminus: nam sicut homo prædestinatus ad gloriam dicitur objectum, & gloria dicitur terminus; ita etiam gloria prædestinata ad felicitatem hominis dicitur (licet minùs propriè) objectum; ipsa autem felicitas hominis dicitur terminus; de hoc autem termino, & objecto prædestinationis nobis in præsentì Sectione: sit igitur:

Difficultas 1. Qualenam sit objectum, seu materia *circa quam* prædestinationis? Dico 1. Objectum prædestinationis non sunt, neque Divinitas, neque Personæ divinæ quæ tales, sive in ordine ad proprietates, aut notiones illis intimè convenientes. Probatur primò ex D. Aug. *tract. 105. in Joan.* ubi loquens de Prædestinatione Christi Domini: *Re- sponde, ait, dicitur non prædestinatus secundum id, quod est Verbum Dei, Deus apud Deum. Ut quid enim prædestinaretur, cum jam esset, quod erat sine initio, sine termino sempiternus?* Secundò ratione, quia quæ prædestinantur, pendunt à libera Voluntate Dei; Prædestinatio enim, ut diximus, est actus Dei liber; sed illa non conveniunt Deo liberè, imò necessariò, & per naturam; ergo &c.

Dixi in ordine ad proprietates, quia Persona Divina, nempe Verbum, potest dici prædestinatum in ordine ad naturam assumptam, licet minùs propriè; siquidè hæc denominatio potius cadit in Humanitatem, quam in Verbum; potius enim dicitur Humanitas prædestinata ad Verbum, ut illi uniretur, quam Verbum prædestinatum ad Humanitatem.

Dico 2. Sola substantia rationalis creata est per se objectum prædestinationis, & dicitur propriè prædestinari. Ita P. Soar. *lib. 1. de prædest. cap. 4. n. 4.* P. Tanner. *1. p. d. 3. de prædest. q. 2. dub. 1. n. 8. cum D. Thom. 1. p. q. 23. art. 1. ad 2. & 3.* P. Ruiz. *1. p. d. 1. de prædest. sect. 3. num. 13.* & alii. Probatur, quia prædestinatio propriè, ut supra diximus, est ordinatio efficax alicujus in finem ultimum supernaturalem per media supernaturalia assequendum; sed

sed ad hæc, & ad illud solæ substantiæ rationales creatæ sunt capaces, & possunt ordinari, & non sic irrationales; ergo solæ illæ sunt objectum, & materia circa quam prædestinationis.

105. Obijcies 1. Aliquæ creaturæ irrationales ordinantur à Deo ad effectum supra earum naturam; sic enim ordinatur aqua ad lavandam animam spiritualiter in Baptismo; & Sacerdos ad consecrandum Corpus Christi Domini; ergo possunt dici ad hos fines prædestinari. Respondeo posse ita dici improprie; non autem proprie: prædestinatio enim propria debet esse in ordine ad finem supernaturalem ultimum, qualis non est illa ablutio aquæ in Baptismo, neque consecratio Sacerdotis, imò sunt media ad finem ultimum consequendum.

106. Obijcies 2. Humanitas denudata substantiâ est substantia rationalis creata; & tamen non dicitur prædestinata ad Beatitudinem; siquidem cum hæc sit operatio, operatio autem sit suppositorum, requirit suppositum, qualis non est sola humanitas; ergo &c. Resp. negando minorem; ad cujus probationem dicimus, humanitatem prout sic, licet non sit suppositum, esse tamen rem singularem; actiones autem dicuntur suppositorum, id est rerum singularium. Patet in Humanitate Christi Domini, quæ fuit verè prædestinata ad excellentem Beatitudinem, & ratione illius ad unionem hypostaticam, aut è contra; & tamen ibi actio non fuit alicujus suppositi, sed tantum rei singularis; jam enim diximus in Philosophia tom. 3. tract. 2. d. 3. sect. 13. à num. 450. naturam denudatam omni substantiâ posse absque novo miraculo operari, & intelligere, quo dato, cum suppositum sit tantum conditio, natura autem sit causa còpleta, dicitur ipsa natura proprie, & principaliter prædestinari. Addo, licet humanitas prout sic possit dici non prædestinata ad Beatitudinem defectu substantiæ, nihil inde sequi contra nos, qui solum loquimur de substantia rationali, quæ sit persona, qualis non est humanitas sine substantia.

107. Obijcies 3. Quælibet Persona divina est substantia rationalis; & tamen non dicitur prædestinata; ergo non omnis substantia rationalis dicitur prædestinata. Respondeo distinguendo consequens: non omnis dicitur prædestinata, si sit divina, & increata; concedo consequentiam: si sit creata; nego consequentiam: idè enim in conclusione apposuimus particulam *creata*; siquidem Personæ divinæ, ut diximus, non sunt capaces prædestinationis, præsertim in propria Natura, cum sit per se, & essentialiter beata.

108. Obijcies 4. Christus Dominus est substantia rationalis creata, & Persona increata in natura extranea; & tamen non dicitur prædestinatus; ergo &c. Respondeo primò negando consequentiam: nos enim loquimur de substantia rationali, quæ sit persona creata, qualis non est Persona Christi Domini, cui cum, supposita assumptione, & gratia, & gloria debeantur, ut proprietates, non dicitur proprie prædestinatus; nam nulla res dicitur prædestinata ad suam proprietatem.

109. Respondeo secundò negando minorem, nam D. August. tract. 105. in Joann. exponens verba illa: *Clarifica me, Pater, claritate, quam habui, priusquam mundus fieret apud te*: illa exponit de claritate, & honore Christi hominis, ut sic, quam in prædestinatione habuit ex æternitate. Addo tamen hanc prædestinationem Christi Domini esse superioris ordinis, atque est illa, de qua loquimur, quæ est de re indebita creaturæ: prædestinatio autem Christi Domini est de re sibi debi-

ta, supposita unionem hypostatica.

Obijcies 5. Angeli sunt substantiæ rationales creatæ; & tamen non dicuntur prædestinati; nam prædestinatio ex D. Aug. est *propositum miserendi*; & præparatio beneficiorum, quibus liberantur, quicunque liberantur; propositum autem miserendi, & liberandi, non datur, nisi erga illos, qui peccarunt, quales non fuerunt Angeli boni; mali verò, qui peccarunt, non prædestinantur; ergo &c. Respondeo primò negando minorem: prædestinatio enim (ut loquamur cum D. Bonav. in 1. dist. 40.) est duplex, alia, quæ simpliciter ordinat ad bonum, & hæc fuit in Angelis; & alia, quæ liberat à miseria peccati, quæ solis competit hominibus, & de qua locutus fuit D. Aug.

Respondeo secundò cum P. Soar. supra cit. num. 10. negando eandem minorem; ad cujus probationem dicit verba illa *propositum miserendi* non reperiri apud D. August. qui licet aliquando declaret prædestinationem per verbum *liberandi*, loquitur de sola prædestinatione hominum: aut ut idem P. Soar. dicit cum D. Thom. loquitur etiam de liberatione per præservacionem.

Obijcies 6. Deus habens ab æterno decretum absolutum de existentia talis rei in tali tempore exituræ, dicitur illam prædestinare ad esse, & fieri; ergo prædestinatio non est solum ad finem ultimum consequendum. Resp. distinguendo antecedens: dicitur illam prædestinare improprie; concedo antecedens: proprie; nego antecedens: tale enim decretum non est proprie prædestinatio, sed prædefinitio; nam prædestinatio propria debet esse ad rem supra naturam, qualis non est existentia, imò nihil est naturæ magis conforme, quam ejus existentia.

Difficultas 2. Qualisnam sit terminus prædestinationis? Dico 1. Terminus prædestinationis semper est aliquid bonum, ad quod homo ex peculiari Dei affectu ordinatur. Probatur, quia ubique in Scriptura ponitur verbum prædestinatio, semper in bonam partem accipitur; & hic est Scholasticorum usus; ergo &c. Confirmatur, quia D. August. lib. de prædest. Sanctor. cap. 10. & lib. de Bono persever. cap. 14. ita definit prædestinationem, ut sit *preparatio beneficiorum, quibus certissime liberantur, quicunque liberantur*; ergo prædestinatio versatur circa bonum ex peculiari, & absoluta Dei voluntate.

Dico 2. Terminus prædestinationis semper est aliquid bonum supernaturale. Ita D. Thom. 1. p. q. 23. art. 1. P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 5. num. 8. Probatur primò, quia prædestinatio est affectus Dei absolutus efficax; sed hic, cum sit divinus, semper tendit ad bonum; & Deus propter suam bonitatem semper intendit sui similitudinem, quæ maximè fit per bonum supernaturale, si creatura est illius capax; ergo &c. Secundò, quia prædestinatio est ordinatio facta ab extrinseco, nempe à Deo; sed hæc semper debet esse ad aliquid supernaturale; nam ordinatio ad naturale, cum fiat per naturam, semper est ab intrinseco; ergo &c. Confirmatur ex Epist. ad Rom. 1. & 8. Et 1. Cor. 2. Et ad Ephes. 1. aliisque Scripturæ locis, in quibus quoties agitur de prædestinatione semper est in ordine ad bona supernaturalia; ergo &c.

Dico 3. Terminus prædestinationis non est solum bonum supernaturale solius gloriæ. Ita P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 5. n. 14. contra Ocham. Gabr. Guilhelm. de Rubion. & Catherin. Probatur primò ex illo ad Rom. 8. *Quos autem prædestinavit, hos & vocavit, & quos vocavit, hos & justificavit*; vocatio autem,

autem, & iustificatio ad gratiam spectant. Et ad Ephes. 1. Prædestinavit nos in adoptionem filiorum Dei; adoptio autem fit per gratiam. Secundò ex Sanctis Patribus D. August. lib. de Bono perferer. cap. 14. ubi dicit, prædestinationem esse præparationem gratiæ, & Beneficiorum Dei. D. Chrys. ad Ephes. 1. hom. 1. Deus, inquit, prædestinavit ad hoc, ut credat D. Prosper. ad objection. 11. Vincent. Ad prædestinationem, ait nihil aliud referri potest, nisi quod, aut ad debitam iustitiæ retributionem, aut ad indebitam pertinet gratiæ largitatem; ergo &c. Confirmatur, quia Sancti Patres, & Scholastici solam malitiam rejiciunt à ratione objecti, & termini prædestinationis; ergo è contra omnia beneficia, quibus liberamur à servitute peccati, quorum primum est gratia, comprehenduntur sub ratione objecti, & termini prædestinationis.

116. Dico 4. Terminus prædestinationis non est solum bonum supernaturale solius gratiæ. Ita P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 5. num 13. contra Durand. in 1. dist. 41. q. 1. ad 1. Probatur primò ex illo ad Rom. 8. proximè: Illos & glorificavit. Et ad Rom. 9. Ut ostenderet divitiis gratiæ suæ in vasa misericordiæ, quæ preparavit in gloriam. Et Act. 13. Quotquot prædestinati erant in vitam æternam; ergo &c.

117. Probatur secundò ex Sanctis Patribus. D. August. lib. de corrept. & grat. cap. 7. Electi autem sunt ad regnandum cum Christo. Et cap. 9. Qui ordinati sunt ad vitam æternam, sunt illi prædestinati, & secundum propositum vocati. Et cap. 13. Hæc, ait, de his loquor, qui prædestinati sunt in Regnum Dei: & sæpè alibi. Et D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. cap. 13. Potuit, ait, sicut voluit, prædestinare quosdam ad gloriam, quosdam ad penam; ergo &c. Confirmatur, quia prædestinatio, ut diximus, est præparatio beneficiorum Dei, quibus liberantur, quicunque liberantur; sed non minus, imò majus beneficium est gloria, quam gratia, & homo non est perfectè liberatus à miseria, donec gloriam obtineat; ergo &c.

118. Dico 5. Terminus prædestinationis quoad bonum supernaturale est simul gratia, & gloria. Ita P. Soar. cit. n. 15. P. Ruiz d. 4. de prædest. sect. 2. & 3. & alii apud illos. Probatur primò ex proximè dictis pro utraque sententia. Secundò ex supra dictis à num. 92. quæ omnia hic militant. Tertiò, quia prædestinatio est perfectissima prudentia, & providentia circa supernaturalia, ut supra diximus; sed ad perfectissimam prudentiam, & providentiam spectat, non tantum velle media, nec tantum intendere finem, sed velle media ad finem, & finem intendere per media; ergo prædestinatio versatur, & circa terminum, & circa gratiam, ut medium ad gloriam, & circa gloriam ut finem assequendum per gratiam.

119. Dico 6. Malum culpæ non est terminus prædestinationis, sive Deus neminem prædestinat ad malum culpæ. Est de fide. Ita P. Soar. lib. 1. de prædest. cap. 5. n. 2. P. Ruiz d. 1. de prædest. sect. 2. n. 1. & alii. Probatur primò autoritate Concil. Araus. 2. cap. 25. & Trid. Sess. 6. cap. 16. ex D. August. lib. de prædest. Sanctior. cap. 10. ubi ob rationem hanc dicit præscientiam latius patere, quam prædestinationem, quatenus Deus præscit, non tamen prædestinat malum culpæ: Quia Deus, ait, solum ea prædestinat, quæ ipse est factururus; præscit autem etiam, quæ non est factururus, neque prædestinat, ut peccata. Et lib. 5. de Civit. cap. 9. ait, Deum esse auctorem omnium potestatum, non verò omnium voluntatum: quatenus malorum voluntatum non est auctor, neque eas prædestinat; ergo &c.

120. Probatur secundò ratione, quia prædestinatio

est affectus Dei absolute efficax; sed hunc non habet Deus de malo culpæ; neque enim Deus vult, sed solum permittit peccatum; ergo non prædestinat ad peccatum, neque hominem, ut peccet. Confirmatur, quia, ut supra diximus, Deus solum vult peccatum voluntate permissivâ; sed hæc non sufficit ad prædestinationem; ergo &c.

121. Dico 7. Malum pænæ propriæ, & rigorosè loquendo, non est terminus prædestinationis, neque homo prout sic dicitur prædestinatus ad malum pænæ. Ita P. Soar. cit. n. 5. P. Ruiz cit. n. 14. Probatur primò, quia prædestinatio propriè dicta continet Dei voluntatem primariam antecedentem, & ex innata benevolentia, & propensione proveniente; sed malum pænæ, sive punitio, non est per se intentum à Deo, sed per accidens; neque provenit à natura, & propria propensione voluntatis divinæ, imò potius à quadam quasi violenta coactione; Deus enim quasi coactus punnit; ergo &c.

122. Probatur secundò, quia prædestinatio propriè est ad bonum supernaturale ut ad terminum; sed malum pænæ, seu punitio, non est finis, sive terminus entitativè supernaturalis, neque effectus causandus per gratiam, cujusmodi effectus respicit prædestinatio propriè dicta; ergo &c. Confirmatur, quia punitio non est propriè finis personæ; siquidem hæc non destinatur ad punitorem ab intrinseco tanquam ad propriam perfectionem, & beatitudinem, quam debet respicere prædestinatio propriè, & rigorosè dicta; ergo &c.

123. Dico 8. Malum pænæ minùs propriæ, & rigorosè loquendo potest dici terminus prædestinationis, & homo prædestinari ad penam. Ita sentire videntur D. August. lib. 15. de Civit. cap. 1. & lib. 21. cap. 24. D. Fulgent. lib. 1. ad Monim. cap. 7. 13. & 14. D. Prosper. D. Isidor. lib. 2. sent. cap. 6. Concil. Valent. 3. cap. 3. P. Soar. cit. n. 3. P. Ruiz cit. n. 12. & alii. Probatur primò ex illo 1. Cor. 4. Deus nos Apostolos novissimos ostendit, tanquam morti destinatos; mors autem est malum pænæ.

124. Probatur secundò, quia Deus verè dicitur prædestinasse illa, quæ voluntate absoluta, & efficaci ordinavit, & decrevit facere in æternitate; sed ita ordinavit, & decrevit punire, quos præscivit peccaturos, & in peccato permanentes usque ad finem; ergo illos prout sic ad punitorem prædestinavit. Confirmatur primò, quia quod à Deo intenditur in punitore, nempe injuriis propriis, & Beatorum satisfacere, & meritis peccatorum debitas pœnas reddere, est bonum; ergo potest ad tale bonum prædestinare. Secundò, quia in punitore peccatorum est aliquid supra naturam, nempe ignis operatio in substantias spirituales; perpetuitas corporum; intensio apprehensionis, & tristitiæ, & similia; ergo &c.

125. Advertes primò, particulam præ in hujusmodi prædestinatione denotare antecessionem æternitatis ad tempus; non autem voluntatis divinæ ad Præscientiam Dei: alioqui jam malum pænæ esset rigorosè terminus prædestinationis. Secundò, hæc non esse intelligenda de solo malo pænæ æternæ, sed à fortiori posse intelligi de quacunque aliâ pœnâ. Tertiò, hæc intelligenda esse de malo pænæ purè pœnalis, sive inflicte in puram vindictam, sicut est gehenna; non autem de malo pænæ medicinalis, cujus generis est Passio Christi Domini; hæc enim cum infligatur in ordine ad majus bonum, est terminus prædestinationis in sensu rigoroso.